

**РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН
СОВЕТ ШЕМОРДАНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА**

422050, Республика Татарстан, Сабинский район,
с. Шемордан, ул. Лермонтова, 2
тел. (84362) 3-21-44

e-mail: Shmd.Sab@tatar.ru

**ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ШЭМЭРДЭН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422050, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Шэмэрдэн авылы, Лермонтов урамы, 2 йорт
тел. (84362) 3-21-44

РЕШЕНИЕ

25.03.2019

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларына һәм законнарга үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законга һәм муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр керту буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнар һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турьинда теркәлгән нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шэмэрдэн авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормалар иҗат итү эшчәнлегендә әлеге каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

курсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;
җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи курсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында түбәндәгә адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм жирлекнең мәгълүмати стендларында бастырып чыгарырга.

4. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз ёstemә алам.

Шэмэрдэн авыл жирлеге башлыгы:

А.Н.Гараев

Расланган:

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Шәмәрдән авыл
җирлеге Советының 2019 елның 25
мартында чыккан 7 нче номерлы
кары белән

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлеге үзидарә
органнарының муниципаль норматив хокукий актларына һәм законнарга үзгәрешләр керту
мониторингын үткәрү туринда нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр.

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлеге үзидарә
органнарының законнардагы һәм муниципаль норматив хокукий актларына
үзгәрешләр һәм үзгәрешләр мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар,
җирле үзидарә органнары) җирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре
чикләрендә гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген күздә
тота, ул муниципаль актларны кабул итү (чыгару) тәэмим итү, аларны җыю,
гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, муниципаль актларны үзгәртү һәм аларның үз
көчләрен югалтуын тану (гамәлдән чыгару).

2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Җирле үзидарә органнары килешү буенча мониторинг үткәргендә Саба
муниципаль районы Советының юридик бүлеге һәм башка җирле үзидарә органнары белән
үзара хезмәттәшлек итәләр.

4. Җирле үзидарә органнарында мониторинг үткәру өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль
актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын
ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, пробелларны бетерү,
хокукий җайга салуда кабатлау;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны
тәэмим итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның)
гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен
ачыклау;

хокук куллану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның
нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау; содействие осуществлению контроля
соответствующими подразделениями органов местного самоуправления за исполнением
муниципальных актов;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үз эченә ала җыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләү үзгәрешләрен:

федераль конституциячел законнарын, федераль законнар, Россия Федерациясенең
башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте
каарларын, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актларын,
федераль дәрәҗәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукий актлары;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актларын

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Шәмәрдән авыл җирлеге
Уставын, муниципаль актларын.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр керту; хокукий җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау; прокуратура органнарының мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, халык тыңлаулары, ижтимагый фикер альшуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе.

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, кинәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәклө мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ ярдәмендә башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларда;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий актларны дәгъвалиу эшләре буенча суд актларында (суд практикасы);

прокурор жавабы актларында.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар иҗат итү эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм алыш бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары куллану (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә байле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда) тәэмин итүче:

«Гарант» мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукий актларга контрольга қуелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукий җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыklар тасмалары мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукий актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын

(гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданың гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый җайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характеристагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр кылу (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертәрле практикасының булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мәрәжәгать итүчеләрнен таләпләрен канәгатьләндерүү (канәгатьләндерүүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертугә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр керту турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәнгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяҗы тудыручи федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнын соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәругә нигез булып гражданнарын, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мәрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор жавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мәрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле тәзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру.

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнен 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәру өчен жаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числовыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тота.

16.1. Мониторинг нәтижәләре түрүнда хисап (мәгълүмат) карап торырга тиеш:
мониторинг үткәрү объекты түрүнда мәгълүмат;
мониторинг үткәрү башкаручылары түрүнда мәгълүмат;
мониторинг үткәрү чоры түрүнда мәгълүмат;
хокукий жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре түрүнда хисап (мәгълүмат) карап торырга мөмкин:
хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары түрүнда мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы түрүнда тәкъдимнәр;

тиешле хокукий мәнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда керту өчен жибәрелә.

Әлеге регистрга керту өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә, анда тотылмый.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзер булырга мөмкин.

IV. җаваплылык.

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукий иҗат итү эшчәнлеге өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны җирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукий жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) җаваплы затлар җаваплы.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятыкә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре жаваплы.